

ugdymasprofesijastudijasmokslastechnologijos

Švietimo politika ir mokyklos strategija

Ričardas Ališauskas

2014-12-19

ugdymasprofesijastudijasmokslastechnologijos

Strategija – tai nenutrūkstantis bendravimas

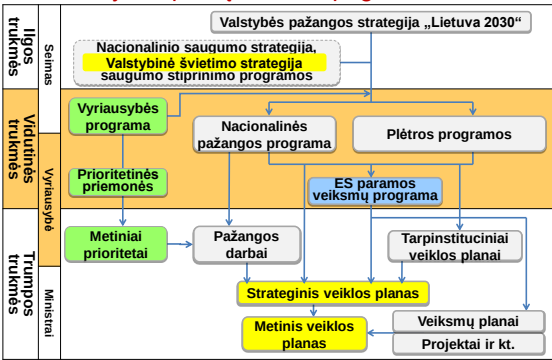
„Diegimui būtina efektyvi strategijos komunikacija visiems asmenims ir grupėms, kurių indėlis reikalingas strategijos įgyvendinimo metu, įskaitant visus žmones organizacijos viduje ir palaipsniui aprėpiant tiekėjų ir kitų veiklos partnerių organizacijas“

© David A. J. Axson. Best practices in planning and performance management, 2007

ugdymasprofesijastudijasmokslastechnologijos

Valstybės planų sistema pagal SPM

ugdymasprofesijastudijasmokslastechnologijos

Valstybinė švietimo 2013-2022 m. strategija

9. Esminis sėkmės veiksnys – švietimo institucijų ir visuomenės narių dinamiška sąveika kuriant sumanią visuomenę
28. Strategija siekiama solidarios, veiklios ir besimokančios visuomenės, todėl visi suinteresuoti fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos ir jų padaliniai, visuomenės grupės ir jėgos matomos kaip Strategijos įgyvendintojai, o jų bendradarbiavimą koordinuoja Švietimo ir mokslo ministerija.

ugdymasprofesijastudijasmokslastechnologijos

ugdymasprofesijastudijasmokslastechnologijos

Valstybinė švietimo 2013–2022 metų strategija

ugdymas

profesija

studijos

mokslas

technologijos

I prioritetinė kryptis: Mokytojai ir dėstytojai

Tikslas: Pasiekti tokį pedagoginių bendruomenių lygį, kai jų kritinę masę sudaro reflektuojantys, nuolat tobulėjantys ir rezultatyviai dirbantys profesionalūs mokytojai ir dėstytojai

- Gabių jaunų žmonių motyvacija. Lyčių balansas.
- Naujausias žinias integruojančios švietimo ir ugdymo kryptių studijos: platus kultūrinis akiratis, kelių dalykų mokymas, keli pedagoginiai vaidmenys
- Nuolatinis kvalifikacijos tobulinimas. Semestras aukštojoje mokykloje. Mokslininkų įsitraukimas
- Patirties perėmimas. Mobilumas šalyje ir tarptautiniu mastu
- Realų sėkmės istorijų sklaida

Kaip švietimui sėkmingai konkuruoti darbo rinkoje dėl profesionalių darbuotojų?

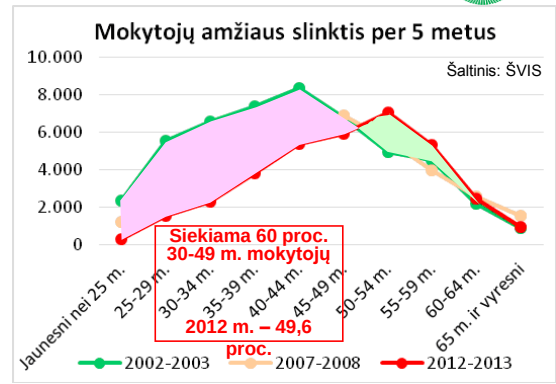
ugdymas

profesija

studijos

mokslas

technologijos

ugdymas

profesija

studijos

mokslas

technologijos

Kaip generuoti jaunų mokytojų ir vyrų pritraukimo alternatyvas

	Etatiniai	Talkininkai
Nuolatiniai	Darbuotojai (standartinis galvojimas)	Partneriai Savininkai ...
Laikini	Pakaitiniai Praktikantai Stazuotojai Mainų dalyviai ...	Samdiniai Svečiai Projektų dalyviai Verslo atstovai Įvairių profesijų specialistai ...

ugdymas

profesija

studijos

mokslas

technologijos

II prioritetinė kryptis: Švietimo kokybės kultūra

Tikslas: Įdiegti duomenų analize ir įsivertinimu grįstą švietimo kokybės kultūrą, užtikrinančią savivaldos, socialinės partnerystės ir vadovų lyderystės darną

- Švietimo reguliavimo tobulinimas, institucijų organizacinė įvairovė, daugiau teisių ir atsakomybės steigėjams bei mokykloms. Metinės pažangos skelbimas. Visuomenės įtaka
- Orientacija į aukščiausius rezultatus. Švietimo turinio įvairovė, tėvų ir socialinių partnerių iniciatyvos. Kriterinio kaupiamojo vertinimo sistema kaip besimokančiojo pasiekimų savikontrolės būdas
- Integruotos informacinės valdymo sistemos
- Vertinimas. Tyrimų ir naujausių žinių pagrindu susitarimai dėl švietimo rezultatų kokybės turinio

Kaip pritraukti dėmesį į aukštesnius rezultatus?

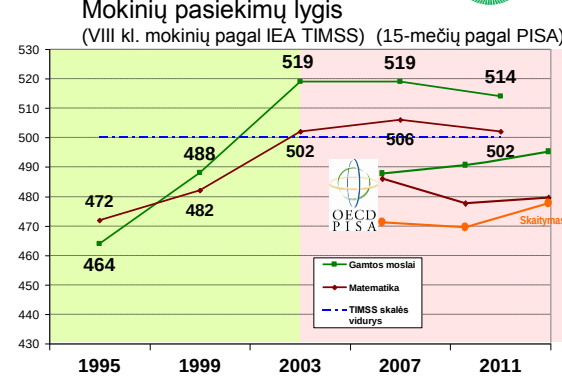
ugdymas

profesija

studijos

mokslas

technologijos

ugdymas

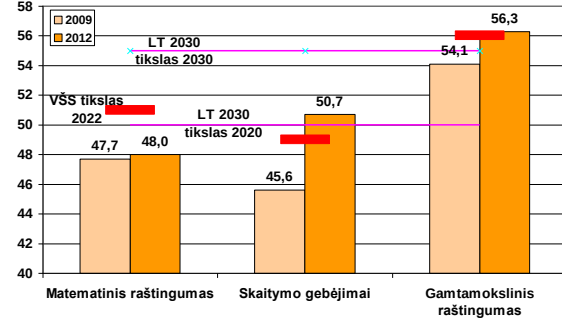
profesija

studijos

mokslas

technologijos

Lietuvos penkiolikmečių, pasiekiančių bent 3 gebėjimų lygmenį, dalis (proc.)
PISA rezultatų pokytis (efektas)

ugdymasprofesijastudijomokslastechnologijos

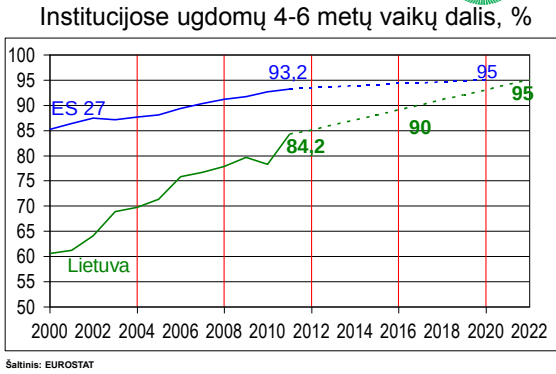
III prioritutinė kryptis: Švietimo aprėptis

Tikslas: Užtikrinant švietimo prieinamumą ir lygias galimybes, maksimaliai plėtojant vaikų ir jaunimo švietimo aprėptį suteikti mokiniams, studentams ir jaunimui palankiausias galimybes išskleisti individualius gebėjimus ir tenkinti specialiuosius ugdymosi ir studijų poreikius

- Prieinamumas modelio „pinigai paskui besimokantįjį“ pagrindu, derinant su valstybės planavimu ir užsakymu
- Finansiniai mechanizmai švietimo aprėpčiai didinti. Lygios finansinės galimybės siekti aukštojo mokslo
- Švietimo įstaigų mokymosi aplinkos turinimas. Turinio ir mokyklų įvairovė, savanorystės iniciatyvos, dialogas
- Pirmenybė socialinės atskirties ir rizikos bei specialiųjų ugdymosi poreikių grupėms, parama
- Formaliojo ir neformaliojo švietimo integralumas

Ką ir kaip keisti mokykloje, kad vaikai mėgtų į ją eiti?

ugdymasprofesijastudijomokslastechnologijos

ugdymasprofesijastudijomokslastechnologijos

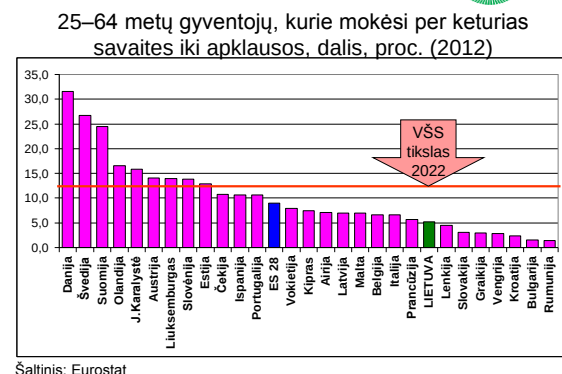
IV prioritutinė kryptis: Mokymasis visą gyvenimą

Tikslas: Garantuojant švietimo sistemos veiksmingumą sukurti paskatų ir vienetų sąlygų mokytis visą gyvenimą sistemą, grįstą veiksminga pagalba atpažįstant save ir renkantis kelių veiklos pasaulyje, derantį su valstybiniu planavimu

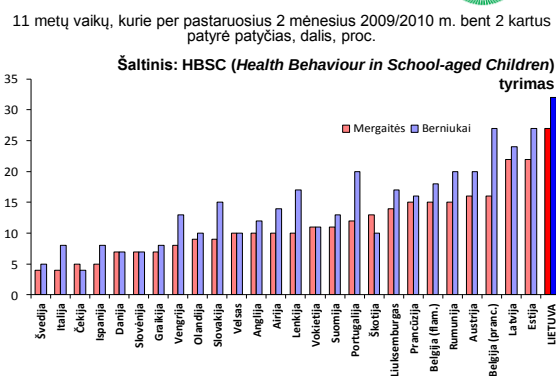
- Edukacinė-pilietinė veikla. Mokinių ir studentų organizacijų stiprinimas
- Mokymosi visą gyvenimą įvairovė ir finansavimas. Lanksti prieinamumo ir pripažinimo sistema. Kultūros įstaigų švietimo paslaugos, verslo dalyvavimas
- Mokymosi visą gyvenimą bei darbo patirties integralumas: praktikos, stažuotės, pameistrystė, profesinis mokymas darbo vietose
- Savarankiškas karjeros valdymas realioje ir virtualioje aplinkoje. Studijų programų, profesijų, ypač pabrėžiant perspektyviausias, populiarinimas

Kaip švietimui išmokti padėti žmonėms?

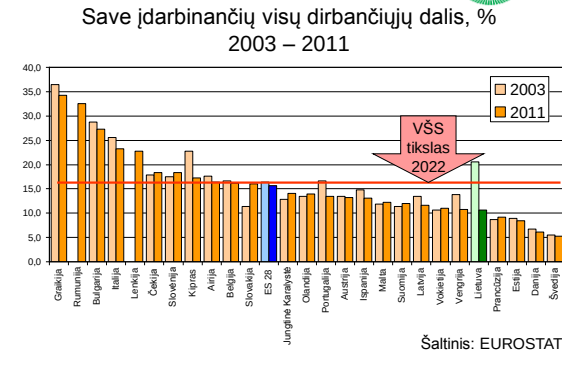
ugdymasprofesijastudijomokslastechnologijos

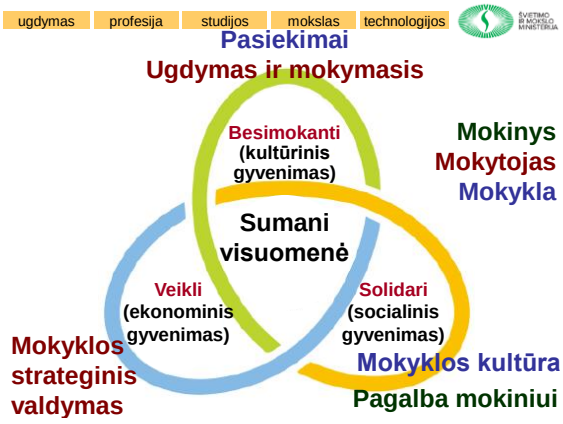
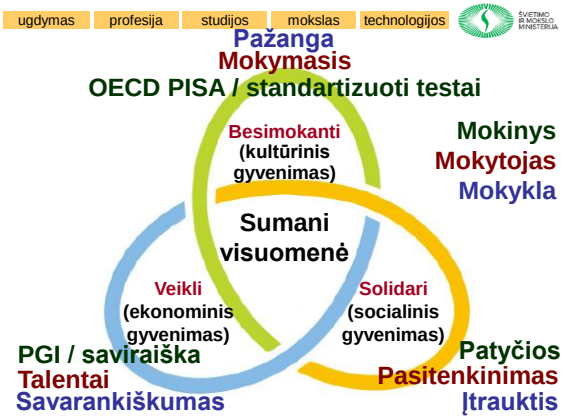
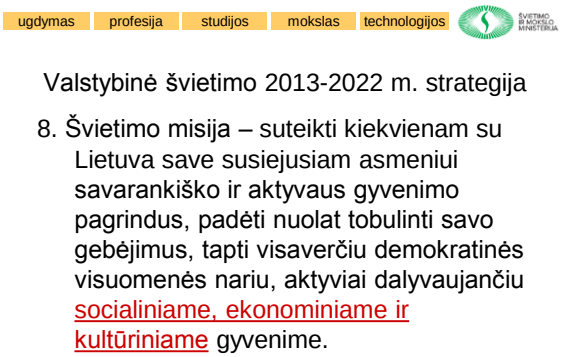
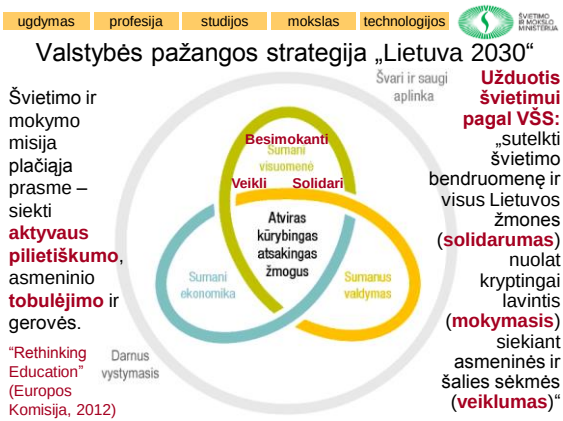

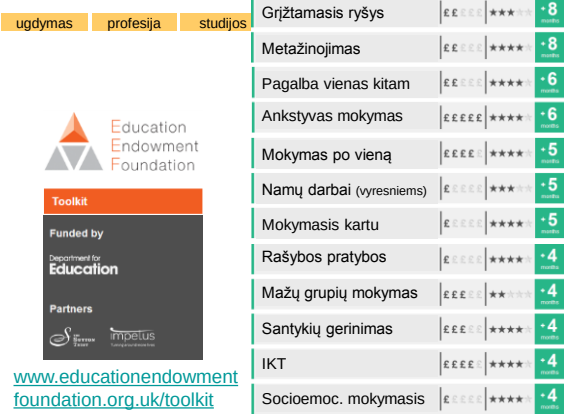
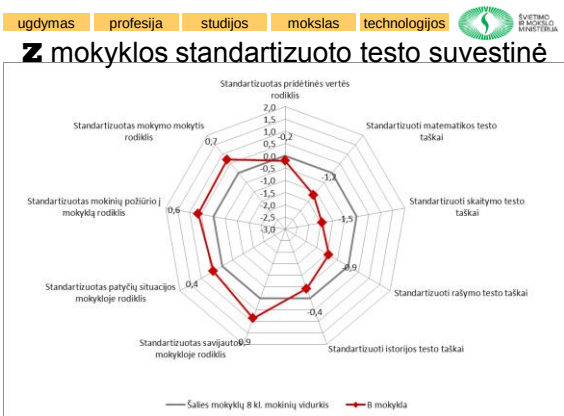
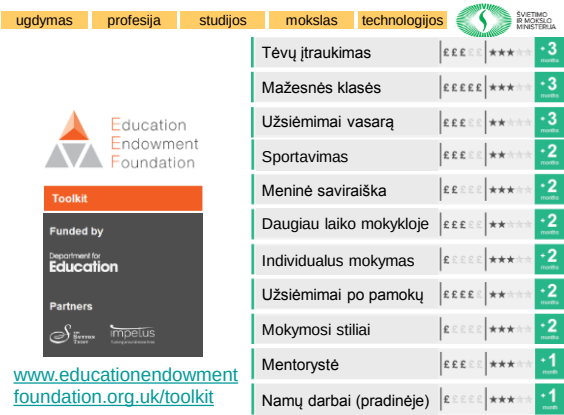
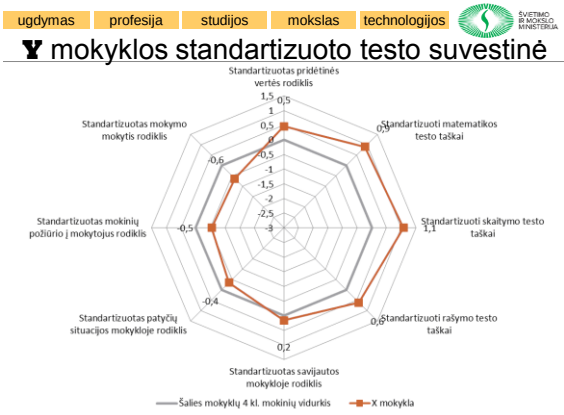
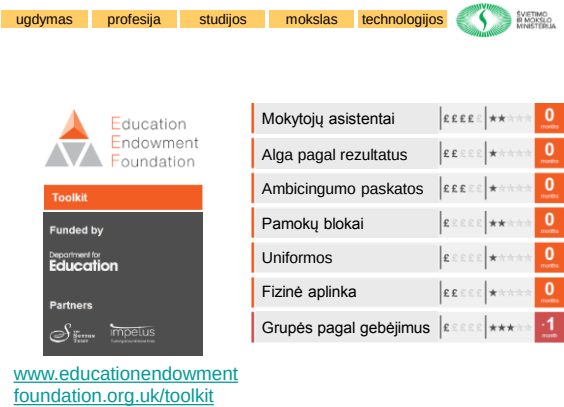
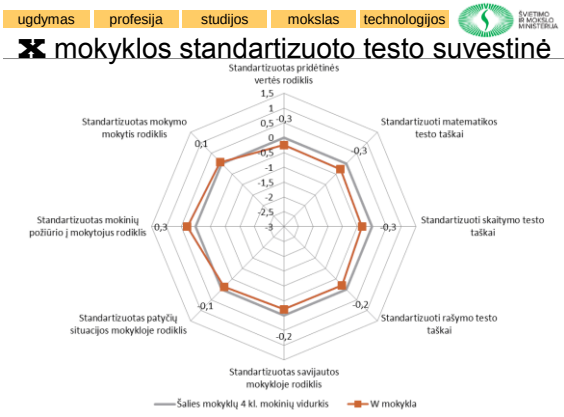
ugdymasprofesijastudijomokslastechnologijos

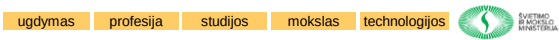

ugdymasprofesijastudijomokslastechnologijos

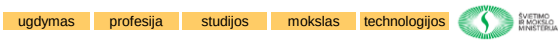
Kas rengia kokius planus?

LR Vietos savivaldos įstatymo 10³ straipsnis. Strateginis planavimas savivaldybėje

1. Savivaldybėje yra rengiami šie strateginio planavimo dokumentai: savivaldybės strateginis **plėtros** planas, atskirų savivaldybės ūkio šakų (sektorių) plėtros programos ir **savivaldybės strateginis veiklos planas**.

3. Savivaldybės strateginis veiklos planas, kuris rengiamas **3 metų** laikotarpiui (kiekvienais metais jį tikslinant), detalizuoja savivaldybės strateginio plėtros plano ir savivaldybės atskirų ūkio šakų (sektorių) plėtros programų tikslų ir uždavinių įgyvendinimą.

4. Savivaldybės administracijos, seniūnijos, **savivaldybės biudžetinės įstaigos metiniai veiklos planai** yra savivaldybės strateginio veiklos plano programų ar jų dalies (tikslų ar uždavinių, atskirų priemonių), už kurias atsakinga savivaldybės administracija, seniūnija, savivaldybės biudžetinė įstaiga, įgyvendinimą detalizuojantys dokumentai.

Kas yra strategija?

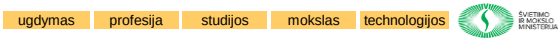
Menas įžvelgti ir pasirinkti tinkamiausią ateities ir kelio link jos alternatyvą

© Ričardas Ališauskas, 2006

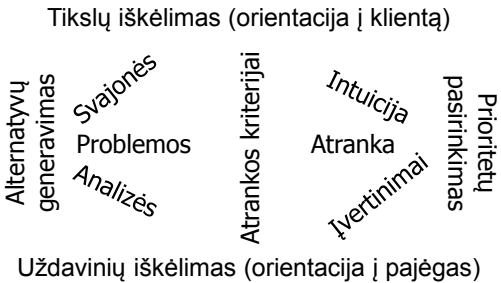

Planavimas pagal Švietimo įstatymą

- 54 straipsnis. Švietimo planavimas
1. Švietimo planavimo paskirtis – įvertinus švietimo būklę ir atsižvelgus į visuomenės švietimo poreikius, nustatyti **ilgalaukius ir trumpalaikius** švietimo tikslus ir uždavinius, apibrėžti prioritetus ir priemones uždaviniams vykdyti.
4. **Mokykla rengia strateginį planą**. Mokyklos tarybos, savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomosios institucijos ar jos įgalioto asmens (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos (dalyvių susirinkimas) (valstybinės ir savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos) savininko (dalyvių susirinkimas) (kitų mokyklų) pritarimu mokyklos strateginį planą tvirtina mokyklos vadovas.
5. **Mokykla rengia metinį veiklos planą**. Mokyklos tarybos pritarimu mokyklos metinį veiklos planą tvirtina mokyklos vadovas.

Planavimo repertuaras

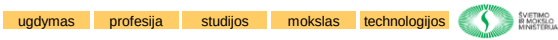
© Ričardas Ališauskas, 2006

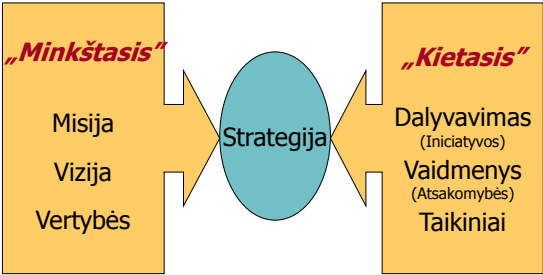
Kada kokia strategija rengiama?

© Pagal M. Boisot, 1995

Du strateginio planavimo elementai

© David A. J. Axson. Best practices in planning and performance management, 2007

Strateginių plėtros programų struktūra pagal SPM

91. Plėtros programos struktūra:
- 91.1. **Įžanga** (nurodomas programos **parengimo tikslas** ir kita svarbi informacija).
- 91.2. **Programos tikslai (strateginiai tikslai), uždaviniai, vertinimo kriterijai** ir jų reikšmės. Aprašant tikslus ir uždavinius, pateikiama paaiškinanti ir pagrindžianti informacija (naudojami atliktos aplinkos analizės rezultatai).
- 91.3. **Programos įgyvendinimas** (nurodoma koordinuojanti ir dalyvaujantys institucijos, programą įgyvendinantys dokumentai ir kita susijusi informacija).
10. Prieš pradėdant rengti Nacionalinės pažangos programą ir plėtros programą, atliekama atitinkamos **aplinkos analizė**, kurios metu išnagrinėjamos problemos, įvertinami valdymo srities plėtrai svarbūs veiksniai ir galimos ateities plėtros tendencijos. Aplinkos analizės rezultatai naudojami programų tikslams, uždaviniams ir siektiniams rezultatams nustatyti.
58. **Stebėsenos tikslas** – nuolat stebėti strateginių veiklos planų įgyvendinimo rezultatus ir laiku priimti sprendimus siekiant pagerinti institucijos veiklą ir rezultatus.

Mokyklos strateginio plano struktūra

1. **Mokyklos vizitinė kortelė:** vertybės, misija, tikslai ir kt. (filosofija, istorija, audito rezultatai, demografija ir t.t.)
2. **Strateginiai prioritetai** (kritiniai veiksniai)
3. **Laukiami rezultatai** (pagal kriterijus)
4. **Resursų paskirstymas** (žmonės ir lėšos)
5. **Projektai** (kiekvienam prioritetui)

© R. Ališkauskas, R. Dukynaitė. Strateginio mokyklos valdymo elementai. Vien Saulės negana // Bendorio lavinimo mokyklos vidaus audito metodika. III dalis. – Molėtai, Molėtų švietimo centras, 2004.

Savivaldybės strateginio plėtros plano struktūra pagal planavimo savivaldybėse rekomendacijas

- 8.1. bendroji informacija (parengimo tikslas, kuo vadovautasi, kas dalyvavo rengiant ir kt.);
- 8.2. vidaus ir išorės aplinkos analizė (savivaldybės ekonominės-socialinės situacijos analizė ir išvados arba tik išvados, pagrindžiančios prioritetų, tikslų, uždavinių pasirinkimą);
- 8.3. savivaldybės plėtros vizija;
- 8.4. Savivaldybės plėtros prioritetai ir tikslai, juos įgyvendinantys uždaviniai, vertinimo kriterijai;
- 8.5. plėtros plano įgyvendinimo svarbiausios nuostatos (įgyvendinantys dokumentai, lėšų poreikis, partneriai, stebėsenos, tikslinimo, atsiskaitymo tvarka ir pan.);
- 8.6. priedai: svarbiausių priemonių (investicinių projektų) sąrašas, išsami analizės ataskaita ir kt.

Analizės išvadų pavyzdys

Išvados dėl pokyčių	Pagrindiniai argumentai (veiksniai, problemos, iššūkiai, rodikliai)	SSGG
Įsitraukti į mokymosi tinklų veiklą	Mokykloje naudojami tik tradiciniai metodai	Silpnybė
	Mokinių vertinimo būdas nemotyvuoja vaikų	Silpnybė
	Šalyje kuriasi mokyklų tinklai problemoms spręsti	Galimybė
Sukurti projektą perimti ES patirtį	Mokykloje naudojami tik tradiciniai metodai	Silpnybė
	Mokinių vertinimo būdas nemotyvuoja vaikų	Silpnybė
	ŠMPF finansuoja stažuotes ES šalių mokyklose	Galimybė
Ieškoti naujų metodų patiems	Mokykla ne kartą pati susitelkė ir išsprendė problemas	Stiprybė
	Mokykloje naudojami tik tradiciniai metodai	Silpnybė
	Mokinių vertinimo būdas nemotyvuoja vaikų	Silpnybė
	Išorėje gali nepavykti rasti tinkamos patirties	Grėsmė

Valstybinės švietimo strategijos turinys

- I. Bendrosios nuostatos
- Strategijos paskirtis, teisinis pagrindas ir ištakos

• Vertybiniai principai

• Švietimo misija ir esminiai sėkmės veiksniai
- II. Strategijos tikslai ir švietimo kaitos kryptys (uždaviniai)
- Pagrindinis tikslas ir vizija

• Strategijos kūrimo kontekstas ir ryšys su „Lietuva 2030“ (analizė)

• Strategijos tikslai (prioritetai ir jų pagrindimas)

– Pirmasis prioritetas: Mokytojo asmenybė

– Antrasis prioritetas: Mokyklos kokybės kultūra

– Trečiasis prioritetas: Talka dėl įtraukties

– Ketvirtasis prioritetas: Mokymasis ir įgalinimas visą gyvenimą

• Pagrindinės nuostatos dėl ugdymo turinio ir tapatybės
- III. Strategijos įgyvendinimas ir atsakomybė (stebėsenos)
- Priedas.** Strategijos įgyvendinimo vertinimo rodikliai ir siekiniai

SP vertinimo patarimai

- **Struktūra:** kokių elementų pasigendate?
- **Išorinė darna:** ar atitinka politiką?
- **Vidinis priežastingumas:** ar žemesnis lygmenys daro poveikį aukštesniems?
- **Lakoniškumas:** ar netuščiažodžiaujama?
- **Konkretumas:** formuluočių pamatuojamumas, laiko, masto ir kt. kriterijai
- **Realistiškumas:** ar priemonės (projektai) įvykdomos, ar turimos reikalingos pajėgos, lėšos?
- **Komunikacija:** ar personalui žinomi strateginiai tikslai, gilesnė strategija? Ar ji motyvuoja?